

Varren sorvaus ja kiinnitys kakkulapioon ja – haarukkaan. Veikko Pöyhönen

Aihio:

30 x 30mm: mahonki

Sorvatessa kappaletta joka on kiinnitetty ainoastaan toisesta päästään, on työskentely oltava tavallistakin huolellisempaa. Jos talttaa pidetään rouhinta-asennossa tai se on tylsä, käy vääntövoima niin suureksi että kappale irtoaa istukasta. Koska tässä tapauksessa sorvattava kappale on varsin pieni, ei irtoamisesta kuitenkaan synny varsinaista vaaratekijää.

Viimeistään tässä työssä olisi opittava suorittamaan sorvaus vuolusorvauksena. Tällöin sorvauksessa tarvittavat kierrokset voidaan pitää alhaisina ja sorvauksessa tarvittava voimakin pysyy alhaisena. Varjopuolena on tosin se, että opettaja joutuu teroittelemaan talttoja melko tiheään, jotta vuoleva sorvaus olisi mahdollista. Allekirjoittanut on käyttänyt pikateroitukseen timanttiviilaa. Sillä teroitus voidaan tehdä nopeasti kuivana ilman sen suurempia valmisteluita ja teroitusväline(et) kulkevat kätevästi taskussa. Lisäksi käytössä on ollut kaksi talttatinettä; käyttämättömät taltat ja käytetyt. Kun oppilas on käyttänyt sorvitalttaa, hän laittaa sen käytettyjen telineeseen. Opettajan on helppo seurata talttojen terävyyttä ja teroittaa ne tarvittaessa.

Järjestelmä kuulostaa työläältä, mutta ei ole sitä käytännössä. Kun terävät taltat ovat loppuneet telineestä eikä opettaja ole huomannut sitä, oppilas tulee huomauttamaan siitä opettajaa. Teroittaminenkaan ei ole suuritöistä, kun sen tekee riittävän usein: Kevyt pyyhkäisy timanttiviilalla riittää pitkään. Pikaterästalttojen hinta kirpaisee hankintavaiheessa, mutta säästää myöhemmin opettajan työtä vähentyneenä teroituksentarpeena.

Istukkaa kohti sorvattaessa kannattaa olla erityisen huolellinen, ettei taltta lipeä istukkaan.

Ruodin reikä porataan sorvissa, jotta reiästä tulisi suora.

Jäljen viimeistely tasataltalla. **On oltava erityisen varovainen, ettei taltan etukärki osu sorvattavaan kappaleeseen !!!!**

Jotta sorvaus sujuisi vaivattomasti ja jäljestä tulisi hyvää, pitäisi otteen taltasta oltava tukeva mutta samalla kuitenkin rento. Tähän auttaa mm. se että kynärpäät pidetään koko ajan alhaalla. Tällöin myös hartiat rentoutuvat. Kun vielä koko vartalon asento on suora, voidaan keskittyä itse asiaan eli sorvaukseen.

Kun suoritetaan varren katkaisua pienellä kourutaltalla, pitää otteen olla erityisen herkkä. Tarkoitus on sorvata varsi niin ohueksi, että sen voi napsauttaa poikki kädellä sorvauksen jälkeen.

Päädyin varren kiinnityksessä kuumaliimaukseen seuraavista syistä:

- Soikean reiän valmistaminen melko vaikeaa.
- Epoxy –liiman kanssa olisin joutunut odottelemaan sen kuivumista.

Mikäli päädyt kuumaliiman käyttöön, sen pitäisi olla riittävän kuumaa. Ainoa kohdalleni osunut kuumaliima joka soveltuu tarkoitukseen, on 3M:n ruskea liima. Se on tarkoitettu puun ja metallin liimaukseen. Sekä liima että siihen sopiva pistooli maksavat aika suolaisesti, mutta pitokyky on sitten myös omaa luokkaansa.

Kuumaliimauksen jälkeen kannattaa osittain kovettuneet pursuamat reiän ympäriltä poistaa puukolla tai askarteluveitsellä. Toimenpide kannattaa suorittaa melko pian liimauksen jälkeen, sillä jo parin minuutin kuluttua liima on kovettunut jo niin paljon, että sen poistaminen on jo vaikeaa.

Kappaleiden pintakäsittelyn tein [IDEAPORT](#):n sivuilta löytyvällä öljy-vaha –seoksella. Ohessa vielä kuvia valmiista tuotoksista.

veikko.poyhonen@kapy.edu.hel.fi